

KÖZGAZDASZ

A Marx Károly Közgazdaságtudományi Egyetem lapja

VI. ÉVFOLYAM, 10. SZÁM

Ara: 50 fillér

1964. MÁJUS 25.

TÁJÉKOZTATÓ AZ ÜZEMI GYAKORLATRÓL

- hová mennek a III. éves ipar-szakos hallgatók? - hat hétig lesznek egy-egy vállalatnál - kísérletképpen ketten dolgoznak ki egy témát - a dolgozatokat aug. 25-ig kell beküldeni -

A cikk megjelenésekor már javában folynak a vizsgák. Az első és másodévesek a hátralévő hat hét alatt nyugodtan felkészülhetnek, de harmadikosainknak ebben a vizsgaidőszakban nagyobb iramban kell tanulniuk. Az idén ugyanis már június 22-én üzemi gyakorlatra mennek, és így nekik június 20-ig kell letenni minden vizsgát. Felkerestük Marcell Jenőt, az ipargazda-

ságtan tanszék termelési gyakorlatainak felelősét, hogy tájékoztasson bennünket a harmadévesek üzemi gyakorlatáról.

gedett volt a tanszék, mert komoly elemzéseket tartalmazott. Táblázatokkal, melléklettel ellátva, és gondos külalakkal adták be. A jó munka azért is fontos, mivel a dolgozatra kapott osztályzat teljes értékű jegy lesz a félévi vizsgaeredmények között. Ugyanakkor a hallgatók egy része egyben tdk-munkát is végez a termelési gyakorlat alatt.

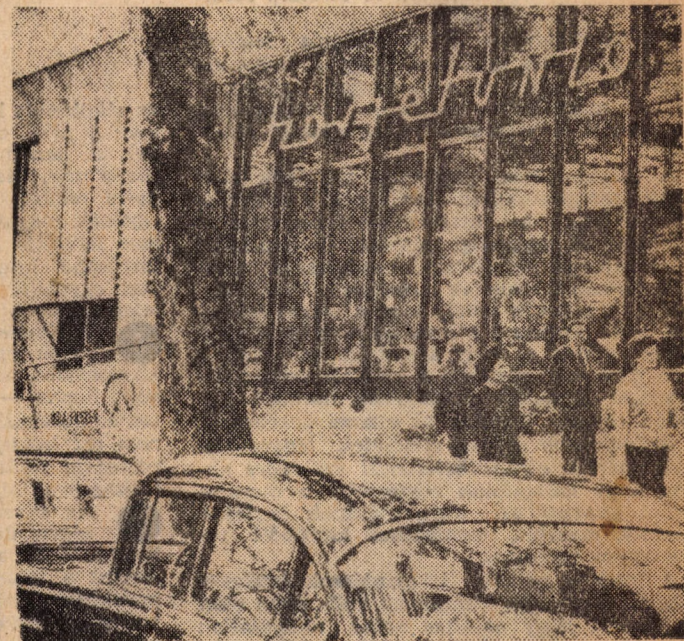
Ad-e segítséget az egyetem a hallgatóknak?
Sokszorosított tematikát adunk, amelyet a nyári dolgozat elkészítésénél felhasználnak. Több alkalommal tartottunk tájékoztatót. Megszervezte tanszékünk a vidéki városokba kerülők kollégiumi elhelyezését, és május 29-én, valamint június 5-én ismételtünk, konzultációs órát tartunk, ahol hallgatóink a felmerülő újabb problémákat egyenként megvitathatják, és egyúttal kézhez kapják a vállalati belépésre jogosító megbízóleveleket is.

Mit ajánl a tanszék a hallgatók figyelmébe?
Először is azonos időpontban, június 22-én délelőtt jelenjenek meg a vállalatnál. Igyekezzenek baráti kapcsolatot kialakítani a gyári szak-

emberekkel, hiszen hat hétig töltenek együtt, s baráti légkörben könnyebben kapják meg a munkájukhoz szükséges adatokat. Az első hetekben az idő nagy részét a vállalat szervezetének általános megismerésével töltésük, hogy az egyes osztályok és üzemek kapcsolatát megismerjék. Külön gondot tanulmányozzák a gyártás menetét, a gyártmányokat és a technológiát. Beszélgessenek el a gépek mellett dolgozókkal is, mert sok kérdésben ők is hasznos tanácsokat adhatnak. Fontos, hogy a gyakorlati szakemberek véleményét hallgassák végig tisztelettel, még akkor is, ha nem minden kérdésben értenek velük egyet. A dolgozat legyen igényes, megállapításai, közzgazdasági következtetései támaszkodjanak alapos számításokra. A dolgozatokhoz célszerű mellékelni a vállalatnál alkalmazott nyomtatványokat is. A felmerült problémákat olyan lelkesedéssel oldják meg, mintha már maguk is a gyárhoz tartoznának.

Nagy Zsuzsanna

KIÉ A VÁSÁR?



A szovjet pavilon képe a BNV-n.

Egy vásár nemzetközi jelentőségűt általában azon szokták lemmeni, hány ország küldi el termékeit és az országok közötti kereskedelmi forgalom növekedéséhez milyen mértékben járulnak hozzá a vásár nyújtotta lehetőségek.

A Budapesti Nemzetközi Vásár mellett évről évre több alkalommal teremt múzsikai és gazdasági szakembereinknek, hogy a kiállított árukkal megismerkedjenek.

A kettő valahogy összefügg egymással. Amilyen mértékben válik vásáruink a nemzetközi kereskedelem eseményévé, egyre inkább szól elsősorban a szakértőknek.

A szokások alapján viszont ma még erősen hat a „majális” szemlélet. S az emberek zöme szórakoztató intézménynek, a Vidám Park kiegészítő üzemének szeretné látni.

A rendezőknek tehát azzal a problémával kell megküzdeni, hogyan tudják a kétféle igényt egyszerre kielégíteni. A nagyközönséget kirekesztő szakmai bemutatók jelentenek az egyik megoldást, de emel is többet tehet a kiállítók ötletessége. Példaként a csehszlovák pavilon említhető meg, ahol a megemelt padlóval kitűnően lehetett látni az ugyanakkor „biztos távolságra” elhelyezett berendezéseket, gépeket — az érdeklődő műszakiak és közzgazdászok pedig közelről szemlélhették azokat.

A most záruló vásár sok tapasztalatszerzésre adott alkalmat — ebből a szempontból is. Ha pedig figyelembe vesszük azokat, akkor jövőre még közzzelebb kerülhetnek a célhoz: a vásár elsősorban a szakembereké lesz — de elég érdekes ahhoz, hogy hatni tudjon az egyszerű vásárlókatokra is.



A tervezés még nem tervgazdálkodás

Beszélgetés dr. László Imre elvtárral franciaországi tapasztalatairól

A napokban tért vissza Franciaországból dr. László Imre, egyetemünk oktatási rektorhelyettese, a Népgazdaság tervezése tanszék vezetője.

Ebből az alkalomból néhány kérdést tettünk fel László elvtárnak.

— Mindenek előtt azt szeretnénk megtudni, mennyi időt töltött Franciaországban és mi volt tanulmányútjának célja?

— Négy és fél hónapig voltam Párizsban, és az a szándék vezetett, hogy alaposan megismerkedjem Franciaországnak több mint 15 éves múltja visszatekintő gazdaságtervezésével. Ugyanakkor tanulmányoztam a gazdasági szakemberképzés problémáit is.

— A kapitalista országokban egyre dízatosabb tervezési kísérletek tanulmányozására miért éppen Franciaországot választotta?

— A kapitalista országok között Franciaországban indult meg legkorábban a tervezés. Ma már figyelemre méltó szerepük van az egész ország gazdasági fejlődésének irányító mutató terveknek. Ezek a tervek több-kevesebb korlátozó tényező ellenére hatnak; gazdaságpolitikai intézkedések megtétele során az állami és vállalati vezetés számításba veszi a tervek alapvető előirányzásait, érvényt igyekezve szerezni országos érdekeknek.

— Próbált-e párhuzamot vonni a hazai és a francia tervezési gyakorlat között?

— A dolog természetéből következően nem lehet cél az, hogy valamiféle összehasonlítást tegyünk a Magyarországon és Franciaországban folyó gazdasági tervezés között. Szocialista országokban a népgazdasági tervezés a termelőszervezetek társadalmi tulajdonán alapul. Következésképp a tervezés a szocialista gazdaság immanens része. Nélküle a szocialista gazdaság nem létezhet.

Franciaországban a tervezés a termelőszervezetek magántulajdoná mellett alakult ki, és az állami szervek a gazdaságpolitika különböző eszközeivel bizonyos ágazatokban hatni tudnak a gazdasági fejlődésére.

— Melyik területtel igyekezett legalaposabban megismerkedni?

— Azokon a megbeszéléseken, melyeket szakemberekkel folytattam, különösen hasznosnak bizonyult a tervezési módszerekkel kapcsolatos kérdések megvitatása. E módszerek nagy része hazai tervezési gyakorlatunkban hasznosítható ezeket egyetemi oktatásunkban is célszerű ismertetni.

Ilyen például a modern matematikai apparátus alkalma-

zása a gazdasági elemzéseknél és a távlati tervek összeállításakor. Figyelmet érdemelnek a keresletkutatás módszerei, nem kevésbé azok az eljárások, melyeket az ország egyes területeinek fejlesztését szolgáló tervek kidolgozása során alkalmaznak.

— A közzgazdasági felsőoktatásban látottak közül, mi ragadta meg különösen a figyelmét?

— Több gazdasági és jogi fakultást, közzgazdasági jellegű főiskolát látogattam meg. Felkeltette érdeklődésemet az írásbeliség nagy szerepe az egyetemi hallgatók vizsgáztatásában.

— A közzgazdasági főiskolákon magas színvonalú matematikai ismereteket követelnek meg a hallgatóktól. Ugyanakkor tanulságos a külföldi szakmai gyakorlatok szervezése a szorgalmi időben, amelyek az elméleti ismeretek hatékony rögzítését szolgálják.

Sok gyakorlati szakember oktat a főiskolákon.

— Hogyan fogadták közeli és távoli tanulóink a francia gazdasági élet képvisezőit?

Marx és Engels képe először a Magyar Tanácsköztársaság bélyegein. Az első bélyegek, melyek a tudományos szocializmus megalkotójának, Marxnak és Engelsnek képét hordozták, Magyarországon jelentek meg 1919. június 19-én a Magyarországi Tanácsok Első Országos Gyűlése alkalmával kiadott tanácsköztársasági emléksorozat-

ban. A sorozat 20 filléres értékén Marx, a 80 filléres értékén Engels képe szerepelt, a sorozat többi értékein magyar forradalmárok, a 45 filléresen Petőfi, 60 filléresen Martinyevics és a 75 filléresen Dózsa György képeit publikálták.

— Harminchétf konzultációt folytattam le. Már ez is mutatja, hogy a franciák segítettek munkámat. Voltam a tervbizottságnál, számos kutatási központban, részt vettem egy országos üzemszervezési konferencián. Meghallgattam a Képviselőház és a Szenátus üléseit.

Lehetőségem nyílt meglátogatni ipari, kereskedelmi vállalatokat, és a Credit Lyonnais államosított bankot. Így betekintést nyerhettem a modern vállalatvezetés módszereibe is.

Jóleső érzéssel állapíthatom meg, hogy a szakmai megbeszélések során — tekintet nélkül eltérő politikai beállítottságunkra — a kollégák részletes érdemi válaszokat adtak kérdéseimre. Érdeklődésükből pedig kiderült, hogy figyelemmel kísérik azt a fejlődést, amely Magyarországon a szocialista társadalom építése során politikai, gazdasági és kulturális téren végbement.

Egyetértettünk abban, hogy a kapcsolatok továbbfejlesztése termékenyítőleg hatna a francia és a magyar közzgazdasági kutatómunkára egyaránt.

F. P.

Budapesti Ifjúsági Napok

Érdekesebbnél-érdekesebb rendezvények várják a főváros fiataljait május 23-tól a hónap végéig. A Budapesti KISZ-bizottság ifjúsági napokat rendez.

A nyitányra a Kisstadionban kerül sor, ahol Tavasz és ifjúság címmel nagy kultur- és sportprogram szórakoztatja a fiatal közönséget. A napok keretében a Fialat Képzőművészek Stúdiója is megrendezi kiállítását.

Május 24-én este, a Sportcsarnokban tánc és ritmus foglalja le az arénát: a budapesti táneklubok párjain kívül, szovjet, lengyel, NDK-beli, csehszlovák táncosok is vészelkednek. Másnap az Operettszínházban nagyszabású dzsesszhangverseny lesz. Ezen részt vesz a Zágrábi jazz kvartet, a lengyel Kristóf Komoda együttese. Karel Krautgartner és öt magyar dzsessz zenekar. A következő kiemelt rendezvény helyszíne a Zeneakadémia. Itt a fiatal VIT-díjas művészek adnak hangversenyt Antal Imre, Békás Janka, Bános Lilly, Dene József, Gyarmati Vera, Mező László, Orosz Adél, Róna Viktor és Várnai Edit. Közreműködik a KISZ Központi Művészegyüttese.

A budapesti ifjúsági napok idején több nemzetközi sportrendezvényre az MTS a fiatalok százait várja, így a magyar-spanyol olimpiai visszavágó mérkőzésre is. A József Attila Színházban pájtásokat látnak vendégül az úttörő kulturális szemle győztes csoportjainak és expedíciós őrök bemutatóján. Mindezekon kívül érdekes szakmai találkozóra is sor kerül: megtartják a szakma ifjú mestere mozgalom budapesti ankétját és kiállítását. Kőbányán a gyógyszeripari ifjúmunkásoknak tartanak egésznapos tanácskozást.

A budapesti ifjúsági napok a Dunán fejeződnek be, május 30-án este zenés, lampionos sétahajózást tartanak. A hajókon műsor és tánc lesz. Este 10 órakor pedig a Parlament előtti Duna-szakaszon tüzijátékban gyönyörködhetnek fővárosunk fiataljai.

Vita az egyetemeken KISZ életéről

ÚJABB VÉLEMÉNYEK, HOZZÁSZÓLÁSOK

Ki tehet róla?

Különböző fórumokon, már hosszabb idő óta vitázunk a KISZ-ről, tevékenységéről, perspektívájáról. A vélemények egy dologban megegyeznek: változtatni kell a KISZ-munkán, meg kell javítani, hatékonyabbá kell tenni.

A vitázók — a KISZ-szervezet munkájában való részvételük mértéke szerint — két csoportot alkotnak, s véleményük azt híven visszautúrózza.

Az egyik csoportba azok a kisebb-nagyobb tisztséget viselő KISZ-vezetők és tagok tartoznak, akik saját ügyüknek tekintik a mozgalmat, s minden erejükkel arra törekednek, hogy a szervezet munkájának színvonalát emeljék.

A másik csoport — szintén KISZ-tagokból van szó! — a kívülálló szemével figyeli a mozgalmi munkát. Sajátos gondolkodásmódjukkal éppen az aktívan dolgozó tagokat teszik felelőssé a kudarcokért, elfeledkezve arról, hogy őket, akik semmit sem tesznek, inkább lehet okolni az eredménytelenségért. Sajnos, szép számmal találhatunk közöttünk más területen egyébként jól dolgozó fiatalokat is.

A KISZ-munka megújítása a szervezet minden tagjának kötelessége. Kicsinyes, szűklátókörű az az álláspont, amely a saját munkáján nem lát túl... azaz túl lát, de csak a hibákat veszi észre.

Itt kapcsolódik véleményem Angyal Ádám túlságosan általánosító, kissé kiélezett, de egyébként helyes, jellemző észrevételéhez. Régi tapasztalat, hogy a más területen dolgozó KISZ-funkcionáriusok a csoport életében nem vesznek olyan tevékenyen részt, mint ahogy elvárható lenne. De nem szabad arról megfeledkezni,

hogy a KISZ-munka alapja: maga a csoport és az alapszervezet. Egy-egy alapszervezetben nem is található 4-5 választott tisztségviselőnél több.

Túlságosan egysíkú az a nézet, amely csak a KISZ-bizottság tagjait teszi felelőssé az alapszervezetekben folyó gyenge munkáért. E vélemény már olyan következtetésre vezet, ami nem felel meg a valóságnak. Ha a tények ismeretében reálisan értékeljük az egyetemen folyó KISZ-munkát, korántsem jutunk ilyen eredményre.

Van a KISZ-tagoknak egy harmadik csoportja is, akik még nem is vitáznak a szervezetről, sőt, nem is tudják konkrétan; milyen tevékenységet végez a KISZ.

A múlt év decemberében első éves hallgatóink politikai arculatáról jelentés készült a KISZ-vb részére. A kérdőívben szerepelt egy kérdés: *Hogyan látod a KISZ-munkát egyetemünkön?* A megkérdezettek jelentős százaléka úgy válaszolt, hogy nem tapasztalta a KISZ-szervezet hatását, következésképpen nem is tud véleményt mondani.

Ez a példa elég szemléletesen teszi a szervezeti tömegmunka hiányosságait. S ez — különösen az első évfolyamon — elszomorító, hiszen itt kellene és itt lehetne a legjobb munkát végezni.

Igen heves viták zajlottak le a KISZ feladatairól, tömegmunkájáról, szervezeti egyeztetéséről. Ha egyik-másik hozzászóló szélsőségekre is ragadtatta magát, a javaslatok többsége reális, megvalósítható. A megvalósítás alapfeltétele: ne engedjük elterjedni azt a szellemet, hogy csak a tisztségviselők dolgoznak, a tagok pedig tétlenül szemléljék.

Náthon István

Felismerjük-e feladatainkat?

Egyetemünkön több hete folyik vita a KISZ-ről. Sok hozzászólás jelent meg a Közgazdász hasábjain is. Most társ-egyeteim lapjaiból, az Egyetemünk, és az Egyetemi Lapokból idéznék néhány érdekes véleményt.

A KISZ

még korántsem töltötte be hivatását, nem oldotta meg az előtte álló feladatokat. Ez nem is lehet soha befejezett folyamat,

mivel a feladatok, a minden napok problémáiból fakadnak. A kérdés tehát úgy merül fel, hogy

ÉRDEKLŐDŐK KÖRE

Elég gyakran előfordul, hogy az egyetemelt végzett szakemberre azt mondják: „szakbarbár”. Gődöllőn, az Agrártudományi Egyetemen, a gépészkari hallgatók éppen ezért megszervezték az „Érdeklődők körét”.

Ez tulajdonképpen öntevékeny önképzőkör, melyen a művészetekkel és irodalommal behatóan foglalkoznak a hallgatók egyetemi tanulmányaikon kívül, szabadidejükben. Az Érdeklődők körét létrehozó tagok célja az, hogy a karon a humán érdeklődésű fiatalok is megtalálják azt a fórumot, ahol fejleszthetik általános műveltségüket, és ahol számot adhatnak egymásnak arról, mivel és hogyan foglalkoznak szabadidejükben.

Érdemes lenne megvitatni, nem lenne-e helyes egyetemünkön is megszervezni az Érdeklődők körét?

felismerjük-e azokat a feladatokat, amelyeket napjaink állítanak eléénk, vagy keserünk, hogy nincs már KISZ-élet.

Egy igaz, jelenlegi formájában, legalábbis egyetemi vonatkozásban, a KISZ nem tudta teljes mértékben elérni azt a célt, amit eredetileg maga elé tűzött. Mi lehet ennek az oka? A válaszadáshoz elemeznünk kell az elkövetett hibákat. Meg kell mondani, hogy már született pillanatában „halva született ötletként” könyveltük el az ISZM-mozgalmat.

A KISZ Központi Bizottsága kidolgozta a követelményrendszerét, és megadta az általános irányelveket ennek teljesítéséhez. S ezek között

első és legfontosabb feladatként az ifjúság eszmei politikai nevelését jelölte meg. Az ilyen irányú nevelés nagyobbik része a KISZ-re hárulna,

ha meglennének a megfelelő módszerei. De nincsenek. Próbáltuk ugyan a vitaklub-rendszert, minek hallatára, mindenki riadtan elmenekült. Egyesek szerint unalmasak voltak az előadások, s a „feldobott” problémákat sokkal termékenyebben meg lehetett vitatni, szóban belül, mint ezeken a hivatalos összejöveteleken. Mások szerint, nem voltak ösztönzők maguk az előadások sem, így nem lehet kívánni, hogy a vita is ösztönző legyen.

Pedig

az eddigienél is nagyobb szerepet kell juttatni az ideológiai nevelésnek.

A jelszavak területéről át kell vinni a mindennapi beszélgetések, a színvonalas viták, a kirándulások, vagy akár a kö-

zös mozilátogatások területére. A vezetőségek mérjék fel alapszervezetük helyzetét, számítsa véve az egyes tagok felkészültségét, várható állásfoglalásukat a legfontosabb ideológiai kérdésekben, és ennek megfelelően

készítsenek konkrét tervet a világnézetű nevelés helyileg leginkább alkalmazható módszereire.

KISZ-szervezeteink másik, nem kisebb jelentőségű feladata

a szakmai felkészültség növelése, a tanulmányi színvonal javítása.

Széles körben ismertté kell tenni a jó tdk-akat, propagálni módszereiket.

Néhány szót a társadalmi munkákról. Egyetemünkön ezt is helytelenül értelmeztük. Mindegy, hogy mi volt, amit csináltunk, csak a 20 óra meg legyen. Nem vettük figyelembe azt a szempontot, hogy egy mérnöknek készülő egyetemistát ne olyanra neveljünk, aminek semmi látszata, és sokszor semmi értelme sem volt. Csak két példát szeretnék erre mondani. Ott volt annak idején a Sportszarnok alapozása, illetve építése.

Volt értelme, haszna is — ha nem is sokan —, de lelkesen dolgoztak. Nemcsak a 20 óra érdekében.

A másik eset az épülő kollégiumnál: az építőipari vállalat lehetőséget adott a munkára, és az építészvezető nem tudott mást mondani, csak rámutatott egy kis gödörre. Temessük be. Természetesen úgy, hogy mellette egy gödröt kellett ásni, amiből a földet kiszedtük, aztán arrébb mentünk, hogy azt is betemessük.

A központi irányelvek helyileg helytelen és merev al-

kalmazása odavezetett, hogy az egyetemi KISZ-élettel ezzel a mozgalommal próbáltuk egyedül megoldani.

Az okok között néhol már a „felhígulás” szót is emlegetik. Ebben látják a KISZ válságát.

Hogy a jelenlegi tagok bizonyos százaléka egy szervezési kampány idején került be a szervezetbe, ez tény. De hogy ez az elenyésző kis százalék okozza a válságot, ez nem elfogadható.

Sokkal nagyobb probléma a tagság nagy részének a közömbössége.

Legalább öszintén megmondanák az emberek, hogy mivel nem értenek egyet, vagy minnek a változását látják szívesen. De nem.

A KISZ-taggyűlések események, vita nincs,

és mindenki alig várja, hogy szavazáshoz felnyújthassa a kezét, tudva azt, hogy utána hamarosan hazamehet.

Miért mondjuk el mindent? Egyszerűen azért, mert nagyon sokan tudják, hogy így nem jó, és valamit tenni kellene ennek megváltoztatására. Ezek az emberek pedig

igénylik az eleven, tevékeny életet. S ezt irányítani, szükség van egy tömegszervezetre.

melynek léte természetesen a tagoktól függ. Lehetőségeink vannak, és bízhatunk abban, hogy lesz erőnk újításteremténi az egyetemi KISZ munkáját.

*

A vita tart. Az elhangzott vélemények talán szélsőségesek, de ösztönösek a további hozzászólásokat, a téma nincs még kimerítve.

Az egyetemi pártbizottság és az Egyetemi Tanács megbízása alapján az egyetem 11 oktatójából álló csoport tanulmányozta egyetemünk legfontosabb tananyagait a modern polgári közgazdasági elméletek oktatása és bírálata szempontjából.

Az egyetemünkön folyó oktatás legfőbb feladatának azt tekintjük, hogy a hallgatók kellő mélységben és alaposan megismerjék a marxizmus-leninizmus világnézetét, módszereit és elsősorban közgazdasági elméletét.

A marx-lenini gazdasági tanítások központi szerepe azonban nem jelenti a tananyag leszűkítését, a marxizmus-leninizmussal szembenálló gazdasági nézetek és elméletek ismertetését, bírálatainak, esetenként részbeni felhasználásuknak mellőzését. Nem hagyhatjuk figyelmen kívül, hogy a marx tanítások egyik forrása a klasszikus polgári közgazdaságtan volt, és hogy a marxizmus-leninizmus gazdasági elmélete a vulgáris polgári nézetekkel folytatott szakadatlan harcban fejlődött tovább. Ezeknek az eszmei harcoknak, a legfontosabb polgári elméletek lényegének megismerése elengedhetetlenül szükséges ahhoz, hogy hallgatóink megértsék a marx-lenini gazdaságtan kialakulásának és fejlődésének menetét, tanításainak kipróbált tudományos igazságát.

A modern polgári közgazdászok értékelésében azt a lenini útmutatást kell szem előtt tartanunk, hogy *nai vitás volna elfogulatlan tudományt várni tőlük, el kell vetnünk reakciós tendenciákat és fenn kell tartanunk velük szemben világnézetünk teljességét és következetességét.* Másrészt azonban — ugyancsak a lenini útmutatások értelmében, meg kell keresnünk mindazt az újat és általunk is felhasználható, amit a polgári közgazdászok az új gazdasági jelenségek tényszerű kutatása során, többnyire részletkérdések területén — minden világnézetű korlátoltságuk ellenére — el tudnak érni. Az egyetemi oktatás keretében tehát megfelelő arányokban foglalkoztatni kell a modern polgári közgazdászok nézeteivel.

A modern polgári elméletek oktatásakor figyelembe kell vennünk, hogy a jelenleg felépülő polgári közgazdasági iskolák széles skálájában azok az irányzatok állnak előtérben, amelyek sok vonatkozásban különböznek a régi vulgáris polgári közgazdasági elméletektől. Ezek a sajátosságok főként a következőkben nyilvánulnak meg:

1. A legújabb új irányzat vizsgálati, ún. makroökonomiai jellegű, vagyis nem

BEREI ANDOR:

A modern polgári elméletek oktatása és bírálata

I.

az elkülönült homo oeconomicus indítékaiból, nem a piaci egységek magatartásából indulnak ki, hanem a társadalmi töke egyes mozgásformáit, illetve ezek egymással való, többnyire felületi — kapcsolatát kutatják; az egyének magatartásán felépülő elemzést sokszor felváltja a társadalmi csoportok magatartásából kiinduló vizsgálódás, amely azonban egyúttal a tényleges osztályviszonyok leleplezésével.

2. A Keynes után fellépő, új polgári irányzatok legfőbbje dinamikus. Vizsgálataik központjába nem a statikus gazdasági egyensúly, illetve — ennek feltételeként — a teljes foglalkoztatottság fenntartását állítják, hanem azt kutatják, hogy a termelési tényezők változása mellett milyen feltételek között biztosítható a folyamatos gazdasági növekedés.

3. Az állam gazdasági beavatkozása szükségességének elméleti leszögezése. Eltérve attól a korábbi feltételezéstől, amely szerint a tőkés gazdaság funkcionálása automatikusan biztosítja a zavartalan fejlődést, ma már Keynes nyomán az aktív állami beavatkozást, az effektív kereslet állami szabályozását az újtermelési folyamat zavartalan működéséhez szükséges folyamatnak tekintik. Gazdaságtanuk hivatását nem utolsó sorban a gazdaságpolitikai intézkedések megvalósításában látják.

4. Szisztematikai számítások és a belőlük kiinduló matematikai módszerek széleskörű felhasználása, tehát a régi polgári iskolák nagyrészt spekulatív okfejtéseivel szemben a modern irányzatok nagy része bőven használja a gazdasági statisztika adatait és — legalább látszólag — ezek matematikai feldolgozásával igyekszik alátámasztani tételeit.

Övöködünk kell attól, hogy az oktatásban egy kaptafára húzzuk ezeket a modern elméleteket és a régi polgári tanításokat. *Eles határvonalat kell húzni a modern polgári közgazdaságtan és a polgári klasszikus közgazdaságtan között is, minthogy a klasszikus elméletek sokszor kezdetleges eszközökkel, de sokkal mélyebb betekintést engednek a valóság gazdasági és osztályviszonyokba.*

A modern polgári elméletek apologetikájára rányomja bélyegét az a körülmény, hogy a kapitalizmus általános válságának korszakában jöttek létre, amikor a kapitalista termelési mód egészében veszélyben forog. Ezért

apologetikájuk nem merülhet ki a kapitalista rendszer harmonikus voltának és örök fennállásának hirdetésében, mint ahogyan az a régebbi vulgáris elméletek tették, hanem inkább arra irányul, hogy receptet adjon a kapitalizmus megmentésére, azt próbálja bizonyítani, hogy a kapitalista rendszer, illetve a kapitalista állam funkcionáltságában bekövetkező, vagy javasolt változások elégségesek a kapitalizmus fő ellentmondásainak megszüntetésére, a kapitalizmusnak szervezeti és bervezeti gazdasági, demokratikus, humanisztikus jóléti rendszerre való átalakítására.

A modern polgári elméletek apologetikus jellege különösen a következőkben nyer kifejezést:

a) A tőkés állam új gazdasági funkcióinak és intézményeinek idealizálása, az állami beavatkozás lehetőségeinek és eredményeinek mértékellenes elűzítése. Az állam gazdaságpolitikai intézkedéseinek forradalmi jelentőségét tulajdonítanak, ami állítólag lehetővé teszi a tőkés termelés anarchizmusának felszámolását, a tervszerűség biztosítását;

b) A rohamos technikai fejlődés új ipari forradalomként, gazdasági és szociális átalakulásként való feltüntetése, amely maga után vonja a „managerek” döntő szerepét, a dolgozók, „deproletarizálódását”, feleslegessé és túlhatalosítottá teszi a szocialista forradalmat;

c) A jövedelemelosztás forradalmának hirdetésében, ami állítólag fokozatosan megszünteti a szociális konfliktusokat;

d) A kapitalizmus és a szocializmus közötti alapvető különbség elhalványítására, sőt felszámolására irányuló törekvések. Azonos technikai alapokon nyugvó „ipari társadalom” kifejlődésének elmélete, ami feltételezi a kapitalista és a szocialista gazdaság egységes irányba, a vegyes gazdaság irányába való fejlődését, amely összeegyezteti „a gazdasági tervezést az egyéni szabadsággal”. A gazdasági fejlődés útjára és eredményei e szerint nem a társadalmi rendszerből, hanem vagy „exogen tényezőkből”, vagy a gazdasági érettség stádiumából következnek.

Mint már ez az állásfoglalás is mutatja, a modern polgári közgazdászok zöme közvetlenül a szocialista rendszer elleni harc szolgálatában áll. A szocialista gazdaságot „mereven centralizált”, az „egyéni szabadsággal összeegyeztethetetlen”, ma már „elavultnak tekintendő” rendszernek tüntetik fel.

Kit tartasz művelt embernek?

Szerkesztőségünk az elmúlt hetekben kulturális felmérést végzett. Csaknem 500 kérdőív jutott el a hallgatókhoz, ebből kitöltve érkezett vissza 310. Elsőként a

„Kit tartasz művelt embernek?”

— kérdésre kapott válaszokkal foglalkozunk.

A beérkezett kérdőívek 33 százaléka még formálisan sem ad erre választ. Szomorú, hogy ilyen sokan nem is próbáltak megbirkózni a többenél elmélyültebb gondolkodást igénylő kérdéssel.

A válaszok között többször is előfordul az alábbihoz hasonló megállapítás:

„Művelt embernek tartom a közgazdászt, aki...”

A válaszoló nyilván nemcsak művelt közgazdászatot tud elképzelni, de számára — és a többiek számára is — a probléma elsősorban úgy vetődik fel: hogyan lehetek én (a közgazdász) művelt ember? Ennek ellenére bizonyos fokú általánosításra mégis törekedni kell.

Sokan nem tudják a fogalmakat kellően elhatárolni egymástól, így nem veszik észre, amit egyik megkérdezett nagyon helyesen jegyez meg, hogy

„...kulturált és művelt ember nem ugyanaz”

Ezért keverednek össze műveltség címszó alatt a legkülönbözőbb emberi sajátosságok, adottságok, erkölcsi vonások.

A műveltségnek semmiképpen sem lehetnek kritériumai olyan vonások, mint:

„higgadt, meggondolt, szerény, izlésesen öltözködik, nem gurul dühbe, nem sérteget senkit, udvarias, vidám, barátságos külsejű, tiszta, szelímes, jó elbeszélő, nem nagyképu, céltudatos, értelmes beszédű” stb., stb. Csaknem minden elsős, és elég sok másodéves válaszában találunk ilyen vagy hasonló kikötéseket — ritkábban a harmad- és negyedéveseknél is.

Vizsgáljuk meg egy kicsit részletesebben hallgatóink műveltségigényét!

A válaszok 42 százaléka szerint, az a művelt ember, akinek általában mindenről „átlagos tájékozottsága van”, „sokoldalú”, „mindenről lehet vele beszélni”. Különösen az utóbbi válasz gyakori. Ezek meglehetősen látszatműveltséget kívánnak. Megelégednek a társasági színvonalú ismeretekkel, ami persze, többnyire egészen felesleges.

27 százalék a műveltség feltételének „legalább egy érdeklődési kör elmélyült tanulmányozását”, lehetőleg tökéletes ismerettel tartja, emellett pedig általános tájékozottságot, „jó hozzáállást” egyéb területeken is. Véleményünk szerint is

erről az oldalról lehet legjobban megközelíteni

a kérdést.

Meglepő arányokban jelentkezik a válaszok között a humán, illetve reál műveltség táborába. Az előbbi mintegy 20 százalék képviseli. Számukra alapvető a „film, színház, irodalom, zene, képzőművészetek ismerete”. Sokan szükségesnek találják, és ezért nagyon helyesen külön ki is emelik a politikában, napi eseményekben való tájékozottságot.

Velük szemben, sajnos, a válaszok csak 1 százalékában alapvető követelmény, hogy a művelt ember tudásában a természettudományos szemlélet domináljon. „Technikai, technológiai ismereteket pedig egyetlen válaszban sem igényelnek.”

Vizsgyónlag kevesen támasztanak maximalista igényeket. Csak 4 százalék szerint nevezhető műveltnak az, aki lehetőleg minden területen elmélyült ismeretekkel rendelkezik.

2 százalék képviseli a szakbarbárokat. Szerintük elég, ha a tájékozottság egyszerűen csak a szakmára terjed ki. Akad közöttük azonban olyan szélsőség, hogy valaki műveltnek tartja már azt is, aki „munkáját rendesen elvégzi”.

Egészségesebb nézeteket tükröznek

az ismeretek jellegére vonatkozó válaszok. Sokan teszik

szóvá, hogy a művelt ember, „érdeklődése belső szükséglet”, „tudását állandóan és rendszeresen fejleszti”, „nem lexi-kálisan, hanem tartalmukban érti a dolgokat”, „tudásához intelligencia járul”.

A válaszokból is látható, de egyébként is közsímet probléma, hogy korunkban az ismeretek bővülésével, differenciálódásával egyre nehezebb az általános műveltség tartalmát meghatározni. Egyoldalúan ugyan, de nagyon érdekes választ ad erre az egyik hallgató:

„Az általános műveltség elérhetetlen ideál. Marad valamelyik művészet alapszemere, nemcsak tárgyi, történeti, hanem esztétikai szinten is. Valamint a többi művészet élvezési, befogadási képessége. Nem a tárgyi ismeret a lényeg, hanem az ember történetének művészeteken keresztül megismerése: a gondolatok, érzések dialektikája, az ember fejlődésének különböző szakaszaiban való általános tájékozottság; az összefüggések ismerete. A műveltség életfeltétel, szükséges ahhoz, hogy az ember önmagát fejleszthesse, érzéseit keresztül is megismerhesse magát.”

Sok más válaszban is megtalálható a fejlődés gondolata:

„A műveltség... az illető saját fejlődésének, megismerésének kell alapjává válnon.”

„Az embernek nem műveltnnek kell lennie, hanem önművelőnek, gondolkodónak élete végéig. Az önművelés állandó folyamat, az ember lényeges tevékenysége.”

Ez a gondolat nyilvánvalóan fontos eleme a művelt ember jellemzőinek, de semmiképpen

sem elegendő a műveltség tartalmának meghatározásához. Ezek után felmerül a jogos igény, hogy a téma összegezéséknél, próbáljuk meg

mi is jellemzi a művelt embert

Igazuk van azoknak, akik jelen esetben óvakodnak a definíciótól. A legutóbb lezajlott kulturális vita is figyelmeztető tanulsággal szolgált: a kérdés rendkívül összetett, dinamikus természete, az elemzés után összeállított képből ismét megjelenik. S ha mégis megpróbáljuk a fogalmat néhány vonásban sűríteni és pontosan körülhatárolni, óhatatlanul erőszakot követünk el rajta.

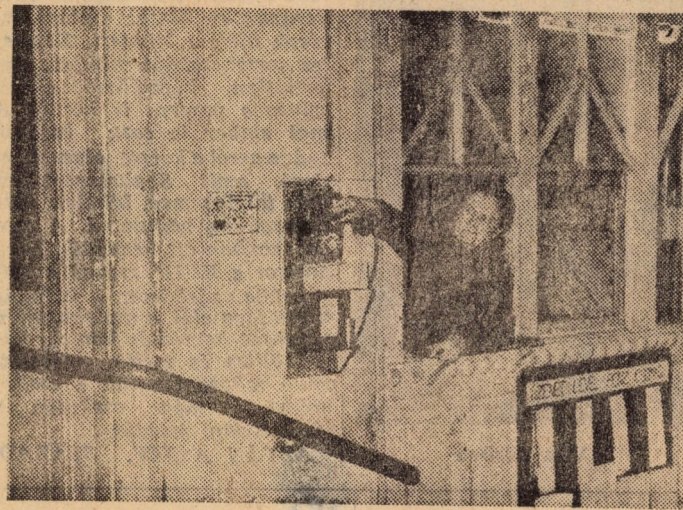
Vannak ugyanakkor elvek, melyek a problémáról gondolkodva, egyértelműen kirajzolódnak, és így biztos útmutatót jelentenek azoknak, akik a

korszerű műveltség megszerzését céljuknak érzik.

Amit a kérdőívekből leginkább hiányolhatunk az éppen ezen elvek, az alapvető tendenciák megemlézése. Gondoljunk itt elsősorban a természettudományos világképhez kapcsolódó műveltségelemek figyelmen kívül hagyására, a szakterület ismeretkörében a tudás mélységét igénylő hallgatók elenyésző számára, valamint a világban való tájékozódáshoz szükséges többi ismeret fontossági sorrendjének mellőzésére.

A válaszok, bár sok helyes meglátást tartalmaznak, zömükben elkerülik a lényegyet, és az aprólékoskodás vagy a régi műveltségfelfogás sztereotip formulái miatt, nem tudják helyesen megközelíteni a problémákat.

Major—Faklen



Az egyetlen telefon, amit külön tornamutatóval lehet csak elérni

Amit a vizsgákról tudni kell

Kivonat a művelődésügyi miniszter 122/1964. MM. sz. utasításából, amely a felsőoktatási intézmények tanulmányi vizsgaszabályzatát tartalmazza

A. vizsgák értékelése

41. Jeles osztályzatot kap az a hallgató, aki a teljes vizsgaanyagot alaposan és összefüggéseiben ismeri

és azt önállóan és biztosan tudja alkalmazni, a bizonyításokat levezetni.

Jó osztályzatot kap az a hallgató, aki a teljes vizsgaanyagot ismeri

és az anyag alkalmazásában biztonságot mutat.

Közepes osztályzatot kap az a hallgató, aki a vizsgaanyag lényeges részét jól ismeri és az anyag alkalmazásában megfelelő jártasságot mutat.

Elégséges osztályzatot kap az a hallgató, aki a vizsgaanyag lényeges részeit elfogadható módon ismeri

és az anyag alkalmazásában elfogadható jártasságot mutat.

Elégtelen osztályzatot kap az a hallgató, aki a továbbhaladáshoz, illetőleg szakmájának a gyakorlásához feltétlenül szükséges elméleti és gyakorlati ismeretekkel nem rendelkezik.

Kollokvium

49. A kollokvium valamely tantárgy (kollégium) egy vagy több félévi anyagának szóbeli számonkérése. Kollokviummal lezárt előző félévek anyaga a kollokviumon csak annyiban kérdezhető, amennyiben a kollokvium anyagának megértéséhez és alkalmazásához szükséges. A kollokviumot gyakorlati vagy írásbeli feladatok elvégzése egészítheti ki, ha a tantárgy jellege megkívánja.

50. A hallgató — a tanszékvezető engedélye alapján — az előadások befejezése után, a vizsgaidőszak előtt is kollokválhat.

51. A hallgató kollokválhat a nem kötelező tantárgyakból és azokból a kötelező tantárgyakból is, amelyekből a tanterv vizsgát nem ír elő. Az ezekre kapott osztályzat azonban nem számít be az általános

Utóvizsga

69. A hallgató félevenként legfeljebb öt kötelező vizsga esetén

két tárgyból, ötnél több kötelező vizsga esetén

három tárgyból, tárgyaként, két alkalommal tehet pótkollokviumot, illetőleg pótszigorlatot. Az idegen nyelvből kapott elégtelen gyakorlati jegy a pótlás szempontjából vizsgának tekintendő.

70. A hallgató tanulmányai során egy alkalommal, kivételes méltányossággal kapott rektori (igazgatói) engedéllyel harmadik utóvizsgát (pótkollokviumot, pótszigorlatot javító államvizsgát) tehet.

Több utóvizsgának helye nincs.

71. A dékán — egy félév kihagyásával — a félév megismétlésére utasíthatja vagy elbocsáthatja a karról azt a hallgatót, aki

a) a tantárgy másik pótkollokviumára, illetőleg pótszigorlatára elégtelen osztályzatot kapott (kivéve a 70. pontban kapott engedélyt);

b) öt kötelező vizsga esetén kettőnél, ötnél több vizsga esetén háromnál több tárgyból elégtelen osztályzatot kapott;

c) a kötelező tantárgyakból (gyakorlati foglalkozásokból) nem szerezték meg a félév végi aláírásokat. (33. pont.) Kivételesen indokolt esetben a dékán engedélyt adhat a hallgatóknak arra, hogy

egy év kihagyásával folytathassa tanulmányait

abban az esetben, ha ez idő alatt a vizsgáit sikeresen leteszti. Ha a feltételt a hallgató nem teljesíti, őt a dékán a karról elbocsáthatja.

77. A hallgató tanulmányai folyamán egyszer ismételt félévet

és ezenkívül a nappali tagozaton egyszer, az esti és levelező tagozaton kétszer kaphat elmaradt tanulmányainak pótlására évkihagyást. Betegség következtében vagy dékáni engedéllyel megszakított félév újratevése nem számít ismétlésnek.

(Az anyagban levő kiemléseket a szerkesztőség végezte.)

Ökoljog

Az incidens, amelyről szólni akarok, a gazdaságföldrajz tanszék előtt történt, a vizsgára való jelentkező időpontjában. Főszereplője egyik „kedves” kollégám, szenvedő alanya pedig én.

Pedig, nem tettem mást, csak szerényen megkértem őt, hogy tartsa be az érkezői sorrendet és lehetőleg ne vltakozzon mindenkivel, aki gyantúlanul az útjába kerül.

Perceken belül parázs vita kerekedett. A jelenlévők két táborra oszlottak. Csoport és érdektársai lelkesen biztatták őt, a többiek zúgtak és morogtak. Barátunk füle azonban csak a lelkesítő han-

gokat volt képes felfogni, melyek csodálatos hatással voltak rá. Egy-kettőre elfelejtette, hogy máskor látszólag intelligens emberként szokott viselkedni, feltartóztat-hatatlanul tört a hosszas ácsorgástól egyre fáradtabb társaságon keresztül célja felé. És győzött! Elsőként jutott be.

Gondolkodóba estem. Erdemes volt hajnalban ideálni? Ugyan!

Sürgősen el kell kezdenem az edzéseket, hogy erős legyek, mint ő és a jövő évben én jussak be hamarabb. Eljen a neo-barbárság!

S.—P.

Dr. Háy László:

A hidegháború gazdasági formái

„Hidegháborún olyan állapotot értünk, amikor a fegyverek nem dühörognek, de egyébként az imperialisták célba vett ellenfelükkel szemben a hadviselés összes többi eszközét messzemenően felhasználják: a politikai, ideológiai, pszichológiai és nem utolsósorban a gazdasági eszközöket”. (16. o.)

Ez utóbbi gazdasági eszközökkel foglalkozik könyvében Háy László. A két rendszer létéről egyik oldalán a békek egymás mellett élés gondolata, másik oldalán a „brinkmanship”, a szakadék szélén táncolás politikája fakad.

A gazdasági harc nem csupán békes versenyben ötkonkrét megjelenési formát, hanem a gazdaságpolitikai intézkedésekben, manőverekben, hidegháborús célokat szolgáló szövetségek és intézmények létrehozásában is. A politika különösen a kereskedelmi élet területére nyomult be.

Nagyon tömören és áttekinthetően találjuk meg a könyvben a világkereskedelemben hidegháborús jelenségek leírását. Foglalkozik a világkereskedelmi konferenciáival, a világkereskedelemben végbement struktúraváltozással.

A neokolonialista törekvések ismertetésénél kitér annak gazdasági hátterére, költségeire.

Különösen hasznos egyetemenk hallgatói számára a hidegháború gazdasági szerveiről adott rövid, tartalmas összefoglaló. Ismerteti Háy elvtárs a GATT, az OECD, a Nemzetközi Valuta Alap, a Világbank működését és szerepét, valamint az eddig sokak számára csak névről ismert szervezeteket. (Pl. a Békehadtest, vagy a Szövetség a Hala-dásért.)

Az olcsó, szép kiállítású könyvet valamennyi oktatónk és hallgatónk figyelmébe ajánljuk.

Helikon ünnepségek Keszthelyen

Idén rendezett először a Keszthelyi Agrártudományi Főiskola — a Kulturális Szemle Országos Bizottsága megbízásából — főiskolai szintű Helikon-ünnepségeket.

A szemlén húsz dunántúli egyetem és felsőfokú tanintézet képviseltette magát művészeti csoportjaival, és vendégként a Gödöllői Agrártudományi Egyetem.

Az ünnepségeknek több mint ezer résztvevője volt,

köztük a Halle-i Luther Márton egyetem mezőgazdasági karának 23 tagú küldöttsége. (A hallei egyetem a keszthelyi Agrártudományi Főiskolával már évek óta baráti és tudományos együttműködésben áll.)

Az ünnepségek alatt nyílt meg a Helikon-könyvtárban (Festetics-kastély) a Zrínyi emlékkiállítás, a költő és hadvezér halálának 300. évfordulója alkalmából. Az ünnepségek egyébként egybeestek Keszthely városá nyilvánításának 10. évfordulójával is.

A háromnapos kulturális szemle bemutatóit két nagyobb kategóriában rendezték meg, melyen nívódíjjakkal jutalmazták a legjobbakat. Az aranyérmert nyert csoportok és szólisták május 16-án este színvonalas záróműsort adtak.

Ennek ellenére az idei Helikoni ünnepségek

színvonalával alatta maradt az elmúlt két évben megrendezettnek.

Elsőző is nagyon zsúfolt volt a műsor. Reggel 9-től éjfélig — mindhárom nap — szinte egyfolytában peregtek a különböző események, egyszerre több helyen is.

A szeszélyes időjárás szintén zavarta az ünnepségeket. De mindez objektív tényezőktől függetlenül a program sem volt olyan változatos, színes, és eleven, mint az elmúlt években. A középiskolások lelkesebben és talán igényesebben adták elő műsoraikat.

Hiányoztak a közpömművészeti bemutatók, tárlatok is, melyeknek az elmúlt években igen nagy sikere és haszna volt.

A hallei egyetem kórusa által előadott két madrigált

nagy táppsal jutalmazta a közönség. Erdemes megemlíteni Földvári Szabolcs (Agrártudományi Egyetem Gépészmérnöki Kar) zongoraszólistát. Nagy sikert aratott Kizsel György (Gödöllő) cigánydal bemutatója, és a szombathelyi énekkar, mely Monteverdi egyik kompozícióját adta elő.

A vers és prózamondók műsora egészében alacsony színvonalú volt, annak ellenére, hogy több mint 50 szavalt hangzott el. Kiemelkedőnek csak Weber Mária (Pécsi Tanárképző Főiskola) Bedniz Főutca című versének szavaltát és Pakucs Károly (ugyan-csak a Pécsi Tanárképző) József Attila Odájának előadását nevezhetjük.

A népi tánc csoportok közül a gödöllői Matyó kőszöntője, a kertészeti főiskolások Ring-spiel-je, s a Keszthelyiek Szatmári Svitt-je tűnt ki. A gödöllői együttes egyébként bemutatva Vadrózsák című egész estét betöltő műsorát is.

Az irodalmi színpadok és színjátszó-csoportok bemutatói sikerültek a legkevésbé.

A tánc- és dzsesszzenekarok között a legnagyobb sikert az Agrártudományi Egyetem Gépészmérnöki Karának zenekara érte el, de meg kell említeni a Pécsi Jogtudományi, a keszthelyi és körmendi zenekart is.

A háromnapos ünnepség-sorozat nagy eredménye az, hogy

közelebb hozta egymáshoz a dunántúli egyetemek, főiskolák hallgatóit, elősegítette kulturális munkájuk megismerését, a tapasztalatcserét és a barátságot.

A tervek szerint, ezután évenként felváltva középiskolai és főiskolai Helikon-ünnepségek keretében fognak találkozni a diákművészeti csoportok legjobbjai, és remélhetőleg a következő években színesebb lesz a program is és a főiskolai szemle a középiskolaihoz hasonlóan, országos népszerűsége tesz szert.

Szigeti Ernő

A BÖLCSÉSZEK

Elméletileg a tanári pálya várományosai, akik majdan magyarra, történelemre, matematikára és a többire oktatják a tudásomjától égő szemű Jövő Nemzedéket. Mondom, elméletileg.

Mivel elenyészően kicsi gyermek voltam még, amikor utólag olyan bölcsészszel beszéltem, aki merő hivatásérzetből hátralevő éveit a tanári katedrán óhajtott volna letölteni.

Valószínűleg ez az alapja annak az antagonisztikus ellentétnek, mely a Bölcsész-tudomány Egyetem és hallgatói között ősidők óta dúl. Mert az egyetem mondja: nincs szebb érzés, mint oktatni, nevelni és ezzel átadni tudásunkat a fiatal, felnyúló elméknek.

A hallgatók mondják: de van. Pénzt keresni.

Bevallom, igazott ez a modern életszemlélet. Három délelőtti áldoztam rá, kilenc belvárosi presszóba tértem be és kb. 100 bölcsésszel beszélgettem arról, hogy miért választotta épp ezt a pályát, és mik az elképzelései a jövőt illetően.

Roppant érdekes, tanulságos és talpraesett válaszokat kaptam: „Nézd, öregem, én világéletemben rendező szerettem volna lenni. Hatszor jelentkeztem a főiskolára és ebből hatszor nem vettek fel. Néprajz-gótika szakos vagyok, s minden vágyam az, ha végzek, csapó legyek a Hunniában!”

„Részemről egy súlyos félreértés áldozata vagyok. Ne gyedük gimnazista voltam, amikor fogadásból megtanultam visszafelé a cosinus tételét. A matek tanárom adáig nem szállt le rólam, míg ide nem jelentkeztem. De az egyetem végzésével párhuzamosan, minden hónapban megveszem a Nagyvilágot, mivel költő és mai magyar drámaíró szeretnék lenni.”

„Detektív vagy legalább rendőr szerettem volna lenni, de a felvételin kiderült, hogy nem vagyok elég olvasó. Így könyvtárszakos lettem. Régi hivatásérzetemből kifolyólag azonban, természetesen kutatóintézetben szeretnék dolgozni.”

„Liptai Gábornak hívnak és ez a tény döntően befolyásolta pályaválasztásomat. Ugyanis a helyi kiegészítő parancsnokságon már a „K” betűsöket szölongatták be a kötelező két éves honvédelmi gyakorlatra, amikor is szerencsére rájöttem, hogy itt a helyem!”

Idáig jutottam interjúimmal, amikor véletlenül a jövőbe pillantottam és hirtelen páni félelem vett rajtam erőt.

„Te jó isten — kiáltottam föl — ha ez így megy tovább, ki fogja majd szegény eljövendő gyermekeimet középiskolás fokon tanítani?”

„Jaj, te kis csacsi — nyugtattak meg — hát mért vagy úgy megijedve? Mondtad volna minájárt, hogy te is ajóvó Pedagógusát keresed. Egyébként gondolhattuk volna, hisz ő az egyetem idegenforgalmi nevezetessége.”

Egy sarokasztalhoz vezetnek, ahol alacsony, ko-

moly tekintetű fiú ült. Az „Új ember kovácsát” lapozgatta elmélyülten, és időnként öletszerűen a mennyezetre nézett.

„Te, te ugye tanárnak készülsz” — szegeztem neki igazgottan a kérdést. Elgondolkozva rámnézett a dióptériai mögül, majd homlokát ráncolva megfontoltan beszélni kezdett:

„Igen. Eltökélt szándékom ez. Pedagógus leszek, aki megosztja tudását a tanítványaival, és öntudatra, hivatásérzetre neveli őket. Tudom, hogy nehéz és felelősségteljes munka lesz, de úgy érzem, megéri.”

Megállt, mely lélegzetet vett, majd cinkos mosollyal közelebb hajolt és a fülembe ságtá: „Mert mondd meg őszintén öregem, hol kapsz te máshol nyaranként két hónap fizetett szabadságot?!”

— puskás —

Hajnali sorbanállás

MIÉRT?

Kerés a vizsgaidőszak néhány tanszéken? Előnyösebb a csoportos vizsgázás

A vizsgára való jelentkezésről van szó. Nem új téma, sokat beszéltünk már róla, a helyzet azonban nem sokat változott — legalábbis zászlólag. A nevezetes napon (május 8-án) most is üldögéltek

álmos hallgatók hajnali háromkor a tanszékek előtt, most is sorban álltak, sőt, kisebb összetűzésre is sor került.

Úgy, mint az első félévben. Úgy, mint máskor...

De valóban, éppen úgy van-e minden?

Nem! A KISZ és az oktatási csoport sokat foglalkozott ezzel a problémával, és rektori utasításként elfogadott döntés született. Ennek lényege a következő: Miután a vizsgára való jelentkezés időpontja a

hallgatók szorgalmi idejére esik,

a tanszékek a jelentkezéseket csak délután 2 óráig fogadják el.

Azokon a tanszékeken, amelyeknél a vizsgaidőpontok korlátozott számban állnak rendelkezésre, két nappal előbb lehet jelentkezni, hogy a hallgatóknak legyen idejük a többi vizsgát megfelelően átcsoportosítani.

A többi tanszéken korlátozástól nem kellett tartani, ezt az előadásokon is bejelentették.

A statisztika, a politikai gazdaságtan, és más tanszékek csaknem minden munkanapon vizsgáztatnak. Probléma merülhetett fel a matematikai tanszékkel kap-

csolatban, amely az első évfolyam részére 5, a második évfolyam részére 6 vizsgaidőpontot állított be. Bár egy-egy vizsganapon mintegy 150-en vizsgázhatnak, a vizsgaidőpontok — szétszórtságuk következtében — nem bizonyultak megfelelőnek.

És a gazdaságföldrajzi tanszék?

Körülbelül 20 vizsgaidőpont áll rendelkezésre. És mégis: verekedés tört ki. Miért?

Mindenki június 29—30-ra akart jelentkezni, de a tanszék még két vizsgázató beállításával sem tudta az igényeknek eleget tenni.

A tanszék — a rektori utasítás értelmében — 2 órákor kezdte el a jelentkezések elfogadását, de a hallgatók, más tanszékekre hivatkozva, előbb akartak bejutni.

Az elsőévesek fegyelmeztetése már az előadásokon is sok gondot okozott a tanszék tanárainak.

S a fegyelmeztetlenkedők most verekedtek is a tanszék előtt. Miért volt erre szükség? Hiszen végül is elintéződött minden.

Tulzott volt tehát az izgalom, s főleg az a „biztos, ami biztos” alapon történő sorban állás, hogy a hajnali ácsorgásról ne is beszéljünk.

Még egy javaslat: Népszerűsíteni kell a csoportos vizsgázást, melynek előnyeit bizonyítja többek között a csoportos felkészülés és konzultáció lehetősége.

Jó ötlet az is, hogy a csoportok a szeminárium-vezetőkkel közöljék a kívánt vizsgaidőpontot, akik ezt a tanszéken elintézik. Sajnos, ezt a lehetőséget még nem használják ki eléggé hallgatóink, bár előnyei nyilvánvalóak. —ig—

SLÁGERPARÁDÉ



Riporter kerestetik!

A Magyar Televízió Ifjúsági Osztálya azon fiatalok számára, akik úgy érzik, hogy riporterri adottságokkal rendelkeznek, 1964. nyarán megrendezi

RIPORTER KERESTETIK című műsor sorozatát.

A műsorban részt vehet minden fiatal, aki legalább középiskolai végzettséggel rendelkezik és még nem töltötte be 26. életévét, valamint egy világnyelvet (angol, francia, német, orosz, spanyol) legalább középfokon beszéli.

A jelentkezőknek széleskörű általános műveltséggel és nagyfokú politikai és társadalmi tájékozottsággal kell rendelkezniük.

A legérdekesebbek nyilvános televízió-adás keretében, a kamerák előtt bizonyíthatják be képességeiket.

DÍJAZÁS: A verseny győzteseit több hetes külföldi utazással jutalmazzák. A legjobbaknak lehetővé tesszük, hogy riporterri képességeiket a gyakorlatban továbbfejleszthessék.

JELENTKEZNI LEHET: Nyílt levelezőlapra a következő adatok feltüntetésével: név, életkor, lakáscím, munkahely, foglalkozás, iskolai végzettség, nyelvismeret.

A levelezőlapot a következő címre kell beküldeni: Magyar Televízió. Riporter kerestetik. Bp., V. Akadémia u. 17.

Jelentkezési határidő — 1964. június 1.

KÖZGAZDÁSZ
Marx Károly Közgazdaságtudományi Egyetem lapja
Cím: IX., Dimitrov tér 8.
Telefon: 186-830/138 m.
Szerkesztő: Bögre Katalin
Kiadja: Hirlapkiadó Vállalat
Megjelenik 2 hetenként
Készül a Szikra Lanyomdájában



Bujtor István, a filmszínész, egyetemünk kosárlabdacsapatában is jól szerepel.

CSENDES BÉLA — VÁGI FERENC:

A jövedelmezőség és a termelés a szövetkezeti gazdaságokban

Gazdaságpolitikánk egyik fő feladata jelenleg a mezőgazdaság fejlesztése, a bőséges élelmiszermezőgazdasági nyersanyagellátás biztosítása. Fontos ugyanakkor az is, hogy termelőszövetkezeteink jói jövedelmező, szilárd — tervezhető — jövedelmükkel a követelményeknek megfelelően gazdálkodó — mezőgazdasági nagyüzemekké váljanak.

Mindezeket a fontos kérdéseket szem előtt tartva végezték a szerzők kutatásukat és voltak le egy sor általános, a fejlődés tudományos megalapozásához hozzájáruló következtetés.

A szerzők munkájuk első részében meghatározzák a termelőszö-

vetkezeti jövedelmek és jövedelmezőség néhány alapfogalmát és számítási módszerét. A második részben szintén fontos elvi, módszertani kérdésekkel foglalkoznak a jövedelmezőségnek és a termelésre gyakorolt hatásának vizsgálatával kapcsolatban. Ismertetik a megfelelő számítási módszereket és a tudományos elemzésnél figyelembe veendő szempontokat.

Végül a kidolgozott vizsgálati módszerek gyakorlati alkalmazásával elemzik a termelés és jövedelmezőség kölcsönhatását termelőszövetkezeteinkben és egyes gazdálkodási ágazatokban.

GUY BESSE:

Társadalmi gyakorlat és elmélet (Korunk világnézeti kérdései)

Guy Besse, az ismert francia marxista filozófus, művében a marxista filozófia egyik legfontosabb kérdéseivel, a gyakorlat szerepével foglalkozik.

A szerző részletesen kifejti a gyakorlat fogalmát, társadalmi jellegét és formáinak — a munkának, az osztályharcnak, a tudománynak és erkölcsnek — társadalomformáló jelentőségét. Megvizsgálja a gyakorlatot, mint ismereteink forrását és az igazság kritériumát. Foglalkozik az elmélet és gyakorlat viszonyával, az abszolút és relatív igazság dialektikájával.

Hivatkozik a marxista filozófia klasszikusaira, Marxra, Engelsre, Leninre, és felhasználja azt a bizonyító anyagot is, amelyet a mai szaktudomá-

nyok kiváló művelői (Pavlov, Wallon, Langevin, Nyesturh stb.) nyújtanak. De nemcsak a marxista filozófia idevonatkozó tételeit fejti ki könyvében a szerző, hanem rendkívül hatásosan bírálja a régi idealizmust, a mechanikus materializmust, az ún. fizikai idealizmust is. A mű a kubai egyetem felkérésére készült, a Francia Marxista Kutatási Központ segítségével. A világos, olvasmányosan megírt mű nemcsak a kubaiak, és franciák, hanem a magyar olvasó számára is rendkívül tanulságos.

A Korunk Világnézeti Kérdései sorozatban megjelenő könyvet haszonnal forgathatják tanárok, pártmunkások, és mindazok, akiket vonz a marxista filozófia.

KOSÁRLABDA

Befejeződött az NB II bajnokság tavaszi szezonja, sőt a őszi szezonból is két fordulót lebonyolítottak. Pillanatnyilag csapatunk 6 győzelemmel és 5 vereséggel a 4. helyen áll.

A csapat jól kezdte az őszi szezont, Debrecenben a DASE ellen biztos 77:49 arányú, a BVSC ellen pedig 68:57 arányú győzelmet aratott. A még hátralevő 7 fordulóban szeretnénk ezt a helyet biztosítani, ehhez kérjük egy lelkes szurkológárda segítségét. (A mérkőzések helyét és időpontját a sportfaliújságon közölni fogjuk.) Sz. Z.

6 KÖZGAZDÁSZ